

برای طلایع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کاتالوگ همکاری شدید @Gaj_ir

آزمون‌های سراسری گاج

کتابه درسیدرالخطاب کنید.

سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۲

جمعت ۹۸/۰۹/۱۵

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم ریاضی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی:	تعداد کل سوالات: ۱۶۰ دقیقه

عنوانی مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم ریاضی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از	شماره سوال	مدت پاسخگویی
۱	فارسی ۲	۱۵	۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۱۶	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	دین و زندگی ۲	۱۵	۳۱	۴۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۲	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه
۵	حسابان ۱	۱۰	۶۱	۷۰	۴۵ دقیقه
	آمار و احتمال	۱۰	۷۱	۸۰	۴۵ دقیقه
	هندسه ۲	۱۰	۸۱	۹۰	
۶	فیزیک ۲	۲۵	۹۱	۱۱۵	۳۰ دقیقه
۷	شیمی ۲	۲۵	۱۱۶	۱۴۰	۲۵ دقیقه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عاقیت در مردم‌گیری است.

(۲) درآمیختن با خلق موجب دوری از خداست.

(۳) نکوش بدخالی و توصیه به رفشار نیکو

(۴) مفهوم گزینه (۳): پندتبدیری مایه خوش بختی است.

مفهوم مشترک بیت سوال و سایر گزینه‌ها: پندتبدیری عاشق

(۵) مفهوم بیت سوال و گزینه (۳): عزت و ذلت به دست

خداست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عزت حقیقی در درویشی و ذلت واقعی در توانگری است.

(۲) بیان ارزشمندی علم و دعوت به داشتن دنوزی

(۳) بخل بودن، باعث خواری است.

(۴) مفهوم مشترک عبارت سوال و سایر گزینه‌ها: خودحسانی و

آخرت‌اندیشی

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) تأثیر آه دردمند

(ج) خودآتهامی

(۵) مفهوم مشترک بیت سوال و گزینه (۴): درمان نایب‌ذیر بودن

درد عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوش در پی درمان بودن

(۲) نکوش طمع

(۳) امیدواری، لذت‌به‌ود است.

گیان عربی

■ درست ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب یا واژگان یا مفهوم

شخص کن (۲۲) - (۶):

(۱) هر چه، آن چه [رد گزینه (۳)]

تَقْدِمُوا: پیش بفرستید؛ فعل شرط مضارع است که به صورت مضارع التزامی

ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

خبر: خوبی؛ مفرد است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

تَجْدِدُوا: آن را می‌باید؛ «تجدوا» فعل جواب شرط مضارع است که به صورت

مضارع اخباری ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

(۲) الْتَّرْقَةُ: پایبند شد، پایبند شود؛ فعل شرط ماضی است که

می‌تواند مضارع التزامی ترجمه شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

الْمَحَاوِلَةُ: تلاش؛ بدون ضمیر است. [رد گزینه (۲)]

اُهدافه: دلفهایش [رد گزینه (۳)]

بلغ: رسید، مرسد؛ فعل جواب شرط ماضی است که می‌تواند مضارع اخباری

ترجمه شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

(۱) بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) الْمَلَاءَةُ: همکلاسی‌ها

ترجمه: معلم ما را به مسخره نکردن همکلاسی‌های تنبیل نصیحت می‌کند.

(۳) مُثْلَةُ: مانند آن

ترجمه: هر کس از آن چه مانند آن در او هست، عبی بگیرد، نادان است.

(۴) رَازُ بُونَدٍ «از خود» / لُقْبٌ: لقب داده شد (مجهول)

ترجمه: امام علی (ع) در برابر دشمنان شجاعت نشان می‌داد، پس شیر خدا

لقب داده شد.

فارسی**۱** معنی درست واژه‌ها: خنیده: مشهور، معروف، نامدار /

سرشت: فطرت، آفرینش، طبع / صلت: انعام، جایزه، پاداش / محجوب: پنهان،

مستور، پوشیده

۲ معنی درست واژه‌ها: شایق: آزومند، مشتاق /

تفریط: کوتاهی کردن در کاری / افسر: تاج و کلاه پادشاهان /

خطوات: جمیع خطوهای، گام‌ها، قدم‌ها

۳ املای درست واژه‌ها: صفتی: صدای بلند و تیز / سور: جشن /

همیت: غیرت، جوانمردی، مردانگی / فراخ: آسایش، آسودگی / محمل: کجاوه

که بر شتر بندند، مهد

(۴) فعل مجہول: گفته آید: گفته شود

۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سرگردان شدیم: مستند + فعل اسنادی

رقسان شدیم: مستند + فعل اسنادی

(۲) دیده باشد: فعل ماضی التزامی

بشبیده باشد: فعل ماضی التزامی

(۴) شده است: فعل اسنادی ماضی نقلي (هر دو مورد)

۵ واژه «دل» در گزینه (۳) «ستم» است. در سایر گزینه‌ها

واژه‌های مخصوص شده نقش مفعولی دارند.

۶ واره «امروز» در گزینه (۲) و در سایر گزینه‌ها نفس «قیدی»

دارد.

۷ شاخص: شاه محمود

تکیب اضافی: شاه زمین / سيف دولت / سيف دين (۳ مورد)

۸ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شاخص: خواجه بویک

ترکیب اضافی: نواوش او / کار ... من (۲ مورد)

(۳) شاخص: میرزا عیید

ترکیب اضافی: جواب ... غزل / غزل میرزا (۲ مورد)

(۴) شاخص: میرهانف

ترکیب اضافی: بندگان در / درش (۲ مورد)

۹ تشییه: کوه غم / تضاد: دیوانه ≠ عاقل / استعاره: بار استعاره

از غم / جناس: رم، غم

۱۰ بررسی آرایه‌ها:

تمییج (بیت «آرایه»): اشاره به جام جهان نمای چشمید

تضاد (بیت «ب»): خوب ≠ بیناری / شب ≠ روز

تشییه (بیت «الف»): صحرای فنا (اصفهانه تشبیهی)

تشخص (بیت «ج»): نسبت دادن سرگردان به ذره

(۱) تشییه: شکوه به دفتر

استعاره: چان بخشی به فلک؛ این که فلک شکوه کند، تشخیص و استعاره به

شمار می‌ورود.

کنایه: سیه کاسه بودن کنایه از خسیس بودن

۱۱ مفهوم مشترک عبارت سوال و گزینه (۳): ضرورت غفلت

نکردن از یاد خداوند با وجود زندگی در میان مردم

۱ ترجمه عبارت سؤال: گزینه‌ای را معین کن که از فواید آموزش نیست که متن از آن سخن می‌گوید.
ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) فراموش نکدن دائم اطلاعات کسب شده در گذشته (متن قید دائم و همیشگی بودن را ذکر نکرده است.)
- (۲) به یاد آوردن آسان آن چه فرد به آن نیاز دارد.
- (۳) ثبت سریع موضوعات در حافظه
- (۴) کمک کردن به اشخاص در تحلیل و پژوهش علمی

۲ ترجمه عبارت سؤال: متن درباره ..... سخن نمی‌گوید.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) پژوهشی در زمینه آموزش (مطلوب اصلی متن درباره یک موضوع ثابت شده در پژوهش‌ها و تجربیات در زمینه آموزش است.)
  - (۲) مدارس نمونه (در متن بحثی از این نوع مدارس نشده است.)
  - (۳) ثبت اطلاعات در حافظه (مستقیماً در متن اشاره شده است.)
  - (۴) بهترین انواع آموزش (متن به آموزش برتر اشاره کرده است.)
- گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۲۶ و ۲۷):

۳ دلایل در سایر گزینه‌ها:

- (۱) مصدره: «ثبتیت» ← مصدره: «إثبات»
- (۲) للمخاطب ← للغائية / مجهول ← معلوم / فاعله محذف ← فاعله
- (۳) التجارب ← للمخاطب ← للغائية

۴ **۲۷** «فالی» بر وزن «فالی»، اسم تفضیل، مفرد مؤنث و در نقش صفت برای موصوف «الطريقة» است.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۲۸ - ۳۰):

۵ **۲۸** «أَحَبُّ» دوست داشت « فعل ماضی است و اسم تفضیل نمی‌باشد.

ترجمه: داش آموزان دوست داشتند که جشنی را برای گرامی داشت معلمان برپا کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «أَفْلَى»: ستگن‌ترین: «اسم تفضیل الآخرين»: دیگران: «آخر» در اصل «آخر» و بر وزن «أَفْلَى»، اسم تفضیل است. / «خوبی»: اسم تفضیل نیست.
- (۲) «خوبی»: بهترین: اسم تفضیل

۶ **۲۹** «ما» ادات شرط، «فَعَلَتْ» فعل شرط و «يَقُلُّ» جواب شرط است.

ترجمه: هر چه انجام بدھی، خداوند آن را می‌داند.

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) ما: حرف نفعی فعل مضاری
  - (۲) ترجمه: کوکد به آتش نزدیک نشد تا خودش را حفظ کند.
  - (۳) ما: اسم موصول
- ترجمه: آن چه را از خوبی‌ها دوست داری، انجام بد.
- (۴) ما: اسم پرسشی
- ترجمه: این دو که آن را بالای کوه می‌بینیم، چیست؟

۷ **۳۰** هر کس: من: ادات شرط است. [د] گزینه‌های (۲) و (۴) سخن فکن: التکلّم، الکلام [د] گزینه‌های (۲) و (۴)

بینندید: نکر، پنگر، فعل شرط مضاری می‌تواند مضارع هم ترجمه شود.

خطایش: خطوه [د] گزینه‌های (۱) و (۴)

۸ در این عبارت، دو کلمه متراوف یا مضاد دیده نمی‌شود. (خطوه)

دان، بذر / القادوة: دشمنی)

ترجمه: هرگاه بذر دشمنی بکاری، به جز زیان تولید نمی‌کنی (فقط زیان را تولید می‌کنی).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مَرْأَة = تاره (بکبار)

(۳) أَمَوَات (مردگان) ≠ أحباء (زندگان)

(۴) بَعْد (دور شد) ≠ دنا (نژدیک شد)

۹ **۲** ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) رو بگردان: حرکت دادن چهره به پشت (✓)

(۲) مَجْمِيَّر: اصرار در طلب چیزی (✗)

(۳) جَدَانَدَه حق از باطل: قادر است که حق را از باطل جدا می‌کند. (✓)

(۴) رُفَار: آن چه از انسان مشاهده می‌شود؛ از اعمال او و اخلاق او. (✗)

۱۰ **۳** ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) عالم زنده است هر چند که مرده باشد. - جهل، مرگ زندگان است. (هر دو

بیانگر این هستند که علم برابر با حیات و جهل برابر با مرگ است.)

(۲) و هرگاه افراد ندان آن‌ها را خطاب قرار دهند، سخنی آرام گویند. /

ترجمه مصروف دوم: اگر مردی، به کسی که به تو بدی کرده، نیکی کن. (هم

آیه و هم بیت شعر به این مطلب اشاره دارند که در برابر بدی تبادل بدی کرد.)

(۳) مردم دشمن چیزی هستند که نمی‌دانند. (مردم از چیزهایی جدید که با آن

آنستایی ندارند، می‌هستند). - آغاز ندانی دشمنی با مردم است. (یعنی

دشمنی با مردم از روی ندانی است.)

(واضح است که دو مفهوم متفاوت را بیان می‌کنند).

(۴) «اگر نیکی کنید، به خودتان نیکی کرداید» (هم آیه و هم بیت شعر این

مفهوم را دارند که فایده نیکی کردن انسان به خود او برمی‌گردد.)

■ متن زیر را بدقت بخوان سپس مناسب با آن به سوالات پاسخ بده (۲۳ - ۲۷):

تجویه‌ها و پژوهش‌ها ثابت کرده‌اند که روش بهتر در آموزش، به کارگیری همه حواس و مهارت‌ها است تا همه آن‌ها با یک موضوع تعامل کنند. برای همین، باید آموزش در مدارس بر عناصر دیداری، شنیداری و نوشستاری تکیه کنند. چشم آن چه را که می‌بینند، به خاطر می‌سپارند، گوش آن چه را می‌شنوند، به خاطر می‌سپارند. پس بیت موضوع در حافظه و به یادآوری آن زمانی که فرد به آن نیاز دارد، برای مغز ساده می‌شود. همچنین این روش افراد را به تحلیل، تفکر ناقدانه و پژوهش درست قادر می‌سازد.

۱۱ **۳** ترجمه عبارت سؤال: «بهتر است آموزش به ..... تکیه

کنند.» گزینه اشتباه را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) استفاده از همه حواس و مهارت‌ها

(۲) تعامل کامل با موضوع

(۳) خواندن و نوشتن در حضور معلم

(۴) تحلیل موضوع و تفکر در آن

۳۷ اموروزه به جز قرآن کریم، هیچ کتاب آسانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند (حفظ قرآن کریم از تعریف) و با اطمینان خاطر بتوان از آن بپرسی کرد. بنابراین تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دینی و آخرت برساند، اسلام است. «وَ قَنْ تَبَيَّنَ غَيْرُ الْإِسْلَامَ دِينًا لَّمْ يَقْتَلْ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زبان کاران خواهد بود.

۳۸ انسان‌های نخستین، بد لیلی داشتن سطح درک پایین‌تر نسبت به عصر نزول قرآن کریم، از درک برانه کامل مساعده بشر ناوان و عاجز بودند و ارسال دفعی و یک باره برانه کامل بر آنان، خلاف مراجعات رسید تدریجی سطح فکر مردم است که از اجل تجدید نبوت با آمدن پیامبران متعدد می‌باشد. حدیث نبوی «إِنَّمَا مُعَاشُ الْأَنْبِيَاءِ أُمَّةٌ نَّكَلَتِ النَّاسُ عَلَىٰ قُبْرِ عَصَوْهُمْ؛ مَا يَبْاْمِرُونَ مَأْمُورٌ شَدَّهَا يَمِّنَ كَمَّ بَارَمُدَ بِهِ اِنْدَارَةً عَقْلَشَانَ سُخْنَ بَوْكِيْمَ»، به تناسب سطح تعالیم انسیا با سطح درک و فهم مردم زمانه مرتبط است.

۳۹ دسته‌ای از نیازهای انسان، نیازهای متغیر (حادث) اوتست که از درون نیازهای ثابت پدید می‌آیند. پاسخ اسلام در برای آن‌ها، توجه به نیازهای متغیر، در عین توجه به نیازهای ثابت است که از پویایی و روزآمد بودن دین اسلام و از عالی خشم نبوت حکایت می‌کند.

۴۰ حرام بودن مراجعة در داوری به طاغوت، آن جا آشکار می‌شود که خداوند امر کرده است به طاغوت کفر بورزیم و اگر خلاف فرمان خدا، به طاغوت کافر نشویم و به او مراجعة کنیم، کار حرامی انجام داده‌ایم. به ترجیحه آیه دقت شود: «الَّمْ تَرَى إِلَى الَّذِينَ يَرْمَمُونَ أَهْمَنَا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ تَرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَيَّ الطَّاغُوتُ وَ قَدْ أَمْسِرُوا إِنْ كَفَرُوكُمْ بِهِ وَ تَرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضْعِفَهُمْ خَلَالًا تَبَيَّنَ إِيمَانَ نَّدِيَهَايَهِ کسانی که گمان می‌برند به آن جه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما می‌خواهند داوری را نزد طاغوت ببرند، حال آنکه به آنان دستور داده شده که به ان کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی عمیقی بکشاند».

۴۱ امام خمینی (ره) درباره ضرورت تشکیل حکومت اسلامی فرماید: «این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک‌آمیز است، چون حاکمش «طاغوت» است، ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم».

۴۲ پیامبران الهی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می‌کنند و چون می‌دانند که با انجام آن از جسم خدا مافتند و از لطف و رحمت او دور می‌شوند، محبت به خداوند را با هیچ چیز عوض نمی‌کنند، زیرا کسی گناه می‌کند که هوی و هوسر او غلبه کند.

۴۳ طبق آیه ۱۹ سوره آل عمران: «قطعاً دین نزد خدا اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نبیمودند مگر بس از آن که به حقایق آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آن‌ها وجود داشت».

۴۴ طبق آیه ۱۳ سوره شوری: «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن جه را مام به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن نفرقه نکنید».

۴۵ طبق آیه ۶۷ سوره آل عمران: «ابراهیم (ع) نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یک تپارتست (حق‌گر) و مسلمان بود». پس یهودیان و مسیحیان حضرت ابراهیم را بپرو آین خودشان می‌دانستند.

۳۳ «آن کسی که» در این عبارت، اسم موصول است و ادات شرط نیست.

ترجمه: کسی را که از غرق شدن در دریا نجات دادی، برادرم بود.
بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) فن: ادات شرط / تدخل: فعل شرط / یقین: جواب شرط
ترجمه: هر کس در موضوعی دخالت کند که به ارتباط ندارد، در مشکل می‌افتد.

(۲) فن: ادات شرط / قاب: فعل شرط / فلان الله غفسور رحيم: جواب شرط (جمله اسمیه)

ترجمه: هر کس از بدی‌هایش توبه کند، قطعاً خداوند بسیار آمرزنشده مهربان است.

(۳) فن: ادات شرط / یعتقد: فعل شرط / فهو جاھل: جواب شرط (جمله اسمیه)

ترجمه: هر کس اعتقاد دارد که هر چیزی را می‌داند، ندان است.

دین و زندگی

۴۱ امام سجاد (ع) پیوسته این دعا را می‌خواند که: «خدایا، ایام

زندگانی مرا به آن جزیی اختصاص بده که مرا برای آن آفریدم».
این حدیث ناظر بر شناخت هدف زندگی است و با مصراج «از کجا آمدہ‌ام، آمدتم بهو چه بود»، که به هدف زندگی اشاره دارد، مرتبط است.

۴۲ دلیل نادرست (ناصوب) بودن و اگذار کردن پاسخ نیازهای برتر به احساسات و سلاطیخ شخصی، برتر و فراتر بودن نیازهای برتر از سطح احساسات و سلیقه فردی است. نیاز جگونه زستن یا کشوف راه درست زندگی، در بیست «مد خردمند هنر پیشنهاد» را / عمر دو بایست در این روزگار، اشاره شده است.

۴۳ به سبب ایندادی بودن سطح فرهنگ اجتماعی مردم و عدم توسعه کتابت، تعلیم ابتدایی پیشین به گونه‌ای تغییر، تحریر یا فراموش می‌شد که به اصل آن شباهت نداشت. از این رو لازم بود تا پیامبر بعدی، آن تعلیمات اصلی را بر دیگر تکرار کند. این امر، به تحریف تعلیمات پیامبر پیشین از دلایل آمدن پیامبران متعدد اشاره دارد.

۴۴ فلسفة درس نخوانده بودن پیامبر (ص)، به شک نیقادان حکای اندیشان است که در آیه «وَ مَا كُنَّتْ تَنْلَوْنَ مِنْ قِبْلَهِ مِنْ كِتَابٍ وَ لَا تَخْطُطُهُ، يَعْلَمِكُلَّ إِذَا لَدَنَتِ الْمَطَيْلُونَ» اشاره شده است.

نانوایی جن و انسان در آوردن مثل قرآن در آیه «فَلَئِنْ اجْتَعَتِ الْأَنْشَاءُ وَ الْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوْنَ بِيَمِّلَهُ هَذَا الْقُرْآنُ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَ لَوْ كَانَ تَعَظِّمُهُ لَبَعْضُ ظَهَرَأً» آورده شده است.

۴۵ تاکنون هیچ یک از متون ارائه شده در مقابل مبارزه‌طلبی یا تحدى قرآن کریم، در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و جملگی که فراموشی سهده‌اند.

آسان‌ترین راه برای غیرالله‌ی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، آوردن سوره‌ای مشابه یکی از سوره‌های این کتاب الهی است که در آیه «فَلَئِنْ قَاتَلُوا بِسُورَةٍ مُّثِيلَةٍ، بِغَوْ مَنْ تَوَلَّ يَكُونُ سُورَةً فَلَئِنْ قَاتَلُوا بِسُورَةٍ مُّثِيلَةٍ، بِغَوْ مَنْ تَوَلَّ يَكُونُ سُورَةً همانند آن را بیاورید، اشاره شده است».

۴۶ قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می‌کند که از آن جمله، تشبیه زمین به ذلول است. «ذلول» به شتری گفته می‌شود که به گونه‌ای حرکت می‌کند که سوار خود را نمی‌آزاد. تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و هموار با آرامش زمین اشاره دارد.

زبان انگلیسی

۵۳ توضیح: "different" (مختلف، متفاوت) در این جا نشان‌صفت را از اسم قابل شمارش جمع "tasks" دارد و کاربرد اسم "difference" به جای آن نادرست است.
دقت کنید: به دلیل قابل شمارش و جمع بون "tasks" کاربرد "a little" نیز پیش از آن نادرست است.

۵۴ توضیح: طیف وسیعی از "a range of"

- (۱) با وجود این، با این حال
 (۲) گرچه، اگرچه
 (۳) گوینی که
 (۴) چون (که) از آن جایی که

همه ساله داش آموzan در سیاری از کشورها [زبان] انگلیسی می آموزند.
 برخی از این داش آموzan، کودکان خردسال هستند. سایر [این] داش آموzan [آن] نوجوانان هستند. سیاری از زبان آموzan آزرگسانان هستند. بعضی از افراد [آن] در مدرسه انگلیسی می آموزند. برخی دیگر خودشان مطالعه می کنند. تعدادی از افراد [آن] فقط با گوش دادن به این زبان در فیلم ها، در تلویزیون، در مدل کار یا در میان دوستان خود، انگلیسی را فرمی گیرند. اما سیاری از افراد به اندراز کافی خوش شناس نیستند تا این کار را انجام دهند. بیش تر افراد باید تلاش سیاری به منظور پادگیری این زبان انجام دهند تا واقعی تابعی را که انتظار دارند، به دست آورند.

سیاری از پسران و دختران در مدرسه، انگلیسی می آموزند زیرا آن کی از مباحث مدرسه آن ها است. آن ها بیاحث سیار مختلفی از جمله [زبان] انگلیسی را فرمی گیرند. سیاری از پسران و دختران در انگلستان، ایالات متحده یا استرالیا زبان مادری خودشان که انگلیسی است، [همچنین] زبان دیگری، شاید فرانسوی، آلمانی یا اسپانیایی و جند مبحث دیگر مانند ریاضیات و فیزیک را می آموزند.

سیاری از بزرگسانان انگلیسی می آموزند زیرا آن برای کارشن مفید است. نوجوانان اغلب برای تحصیلات عالی اینده خود، انگلیسی را فرمی گیرند زیرا برخی از کتاب های آن ها در کالج یا دانشگاه [از زبان] انگلیسی خواهد بود. و تعدادی از دیگر افراد [آن] هستند که انگلیسی می آموزند فقط به این دلیل که خواهند روزنامه های مجلات را [به زبان] انگلیسی بخوانند

۵۶ ..... به گفته نویسنده

- (۱) بیش تر کودکان پادگیری انگلیسی را دوست ندارند
- (۲) انگلیسی توسط نسل های مختلف آموخته می شود
- (۳) در بیش تر موارد تنها نوجوانان انگلیسی را می آموزند
- (۴) انگلیسی تنها برای بعضی افراد مفید است

۵۷ ..... بیش تر افراد انگلیسی را از طریق ..... می آموزند.

- (۱) تنها تماثیل [فیلم های] ..... ویدئو
- (۲) صحبت کردن با ستارگان فیلم آمریکایی
- (۳) ارتباط برقرار کردن با متکلمان بومی
- (۴) سخت تلاش کردن برای پادگیری این زبان

۵۸ ..... طبق پاراگراف دوم، سیاری از دختران و پسران انگلیسی را باد می گیرند چون که .....

- (۱) پدر و مادرها یا این ها را وادر به این [کار] می کنند
- (۲) آن جزء مباحث مدرسه شان است
- (۳) آن ها باید زبان خودشان را آموختند
- (۴) انگلیسی می تواند به آن ها کمک کند راحت تر کار بیدا کنند

۵۹ ما زیر میکروسکوپ به یک قطره آب نگاه کردیم و آن بر از چیزهای کوچک بود.

توضیح: طبق مفهوم جمله و کاربرد ضمیر "it" در بخش دوم آن، "drop" (قطره) به صورت مفرد نیاز است و پاسخ در بین گزینه های (۱) و (۳) است.

دقت کنید: در جای خالی دوم "little" به عنوان صفت و در معنی "کوچک" به کار رفته است و چون در این مورد به تعریف کننده نیاز نداریم، اساساً کاربرد "a little" نادرست است.

۶۰ بعد از فینال جام جهانی [فوتبال] صدها هزار نفر در خیابان ها در حال چشم گرفتن بودند.

توضیح: اصولاً "hundred" (صد)، "thousand" (هزار)، "million" (میلیون) ... قابل جمع بستن نیستند، مگر این که مانند این تست قصد کلی گویی داشته باشیم که در این صورت باید شکل جمع این اعداد را به همراه حرف اضافه "of" استفاده کنیم.

۶۱ بیش تر مردم عموماً درک می کنند که جنگل بارانی آمازون با سرعت سیار زیادی در حال نایود شدن است، ولی خیلی از مانع دانیم در این مورد باید چک کار کرد.

(۱) محو شدن؛ نایود شدن

(۲) عوض کردن، میادله کردن

(۳) درگیر کردن؛ مشارکت دادن

(۴) مقایسه کردن، سنجیدن

۶۲ قاعه آفریقا اغلب با تصاویر کودکان گرسنه نشان داده می شود، ولی سیاری افراد آن جا کاملاً در آسایش زندگی می کنند.

(۱) واکنش، عکس العمل

(۲) دانش، معلومات

(۳) دارایی؛ [در جمع] متعلقات

(۴) قاره

۶۳ برخلاف بیار رایج، زبان انگلیسی، زبان دارای بیش ترین سخنگو در جهان نیست و آن جایگاه در اختیار چینی ماندارین است.

(۱) عنوان

(۲) باور، اعتقاد

(۳) توانایی؛ قابلیت

(۴) ارزش؛ بها

توسعه کامپیوترها یکی از مهم ترین پیشرفت های اخیر در فناوری بوده است. اختصار ریتزراوه شا تاکید بر تولید کالاهای را از [شیوه] مکانیکی به [شیوه] الکترونیکی تغییر داد. این [موضوع] بدان معناست که سیاری از کارهایی که قبلاً به صورت دستی انجام شده بودند، اکنون ماشینی شدند. کامپیوترها کارهای سیار متفاوت انجام می دهند و در بانکداری، معماری، تولید و طیف وسیعی از سایر مشاغل صوره استفاده قرار می گیرند. همچنین از آن جایی که کامپیوترها می توانند به توسعه دستگاه های جدید کمک کنند، به فناوری نوین [بنیز] کمک می کنند.

۶۴

(۱) فناوری، تکنولوژی

(۲) بیان، ابراز؛ [جهه] حالت

(۴) جمعیت

۶۵

(۱) زیر و بی معا صدا

(۴) مقدار، میزان

۶۶

(۱) تأثیر، اهمیت

(۳) آزمایش

$$-(x-1)^3 + 3 = 0 \Rightarrow (x-1)^3 = 3 \Rightarrow x-1 = \pm\sqrt[3]{3}$$

$$\xrightarrow{x < 0} x_1 = -\sqrt[3]{3}$$

$$P(y) = 0 \Rightarrow y + 4m + 22 - 6 = 0$$

$$\Rightarrow 4m = -24 \Rightarrow m = -6$$

$$P(x) = x^3 - 6x^2 + 11x - 6 = (x-1)(x^2 - 4x + 3)$$

دو صفر دیگر (x) از حل معادله $x^3 - 4x + 3 = 0$ به دست می‌آید که
مجموع ریشه‌ها $x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = 4$ است.

۱ ۶۵

$$x^3 + 2x^2 + x^2 + x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow (x^3 + x^2) + (x^2 + x) - 2 = 0$$

$$\xrightarrow{x^3 + x = t} t^3 + t - 2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t=1 \\ t=-1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x^3 + x = 1 \\ x^3 + x = -2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^3 + x - 1 = 0 \Rightarrow \alpha^3 + \beta^3 = S^3 - 2P = (-1)^3 - 2(-1) = 3 \\ x^3 + x + 2 = 0 \Rightarrow \Delta < 0 \Rightarrow \text{فاقد ریشه حقیقی} \end{cases}$$

۱ ۶۷ مجموع دو عبارت نامنفی، برابر صفر شده است، پس باید ریشه مشترک داشته باشد.

$$x - 2 = 0 \Rightarrow x = 2$$

$$x^3 + x + m = 0 \xrightarrow{x = 2} 8 + 2 + m = 0 \Rightarrow m = -10$$

$$x = \frac{2x-1}{x+m+1} \xrightarrow{m=-10} x = \frac{2x-1}{x} \Rightarrow x^3 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow x = 1$$

۳ ۶۸

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{8 - 4}{2 - (-1)} = 1$$

اگر خط Δ عمودمنصف AB باشد، $m_\Delta = -1$ خواهد بود.

$$AB = \frac{A+B}{2} = \frac{(-1, 4) + (2, 8)}{2} = (1, 6)$$

معادله خط Δ را می‌نویسیم:

$$\Delta: y - 6 = -1(x - 1) \Rightarrow x + y = 7$$

$$\Delta: x = 0 \Rightarrow y = 7$$

۱ ۶۹

چون دامنه دو تابع برابر $\mathbb{R}$ است، پس کافی است مقدار y تو تابع نیز با هم برابر باشد. برای هر $x \neq 1$ هر دو ضایعه برابر $x^3 + x + 1$ است و کافی است در $x = 1$ با هم برابر باشد.

$$f(1) = g(1) \Rightarrow k + 2 = 1 + 1 \Rightarrow k = 1$$

۱ ۷۰

بایستی معادله $x^3 + x + m = 0$ ریشه حقیقی داشته باشد.

$$\Delta = 1 - 4m < 0 \Rightarrow m > \frac{1}{4}$$

۱ ۷۱

با کمی دقت در جدول متوجه می‌شویم که ارزش گزارة (?) زمانی نادرست است که اولی (Q) درست و دومی (P) نادرست باشد و در بقیه حالات درست است و گزارة p $\Rightarrow$ این شرایط را دارد.

$$p \Rightarrow (\neg p \Rightarrow (q \Rightarrow r)) \equiv p \Rightarrow (\neg p \Rightarrow (\neg q \vee r))$$

۲ ۷۲

$$\equiv p \Rightarrow (p \vee \neg q \vee r) \equiv \neg p \vee (p \vee \neg q \vee r) \equiv (\neg p \vee p) \vee \neg q \vee r$$

$$\equiv T \vee \neg q \vee r \equiv T$$

۲ ۶۹ در ایالات متحده و استرالیا، بسیاری از کودکان مدرسه‌ای

(۱) تنها انگلیسی، ریاضیات و فیزیک را می‌آموزند

(۲) زبان‌های خارجی همچون فرانسوی، آلمانی با اسپانیایی را می‌آموزند

(۳) انگلیسی را به عنوان یک زبان خارجی می‌آموزند

(۴) زبان خودشان را می‌آموزند و نه هیچ زبان خارجی‌ای را

طبق پارagraf آخر بسیاری از بزرگسالان انگلیسی یاد می‌گیرند

چون که

(۱) می‌خواهند روزنامه‌ها را به [زبان] انگلیسی بخوانند

(۲) برای شغلشان مفید است

(۳) می‌خواهند به خارج از کشور سفر کنند

(۴) بیشتر کتاب‌هایشان به [زبان] انگلیسی است

ریاضیات

۲ ۶۱ در دنباله حسابی (d) ، $S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$ ، پس:

$$S_7 = 2a_1 + 6d, S_7 = \frac{7}{2}(2a_1 + 6d) = 3a_1 + 21d$$

$$S_7 - 2S_4 = 4 \Rightarrow 7(2a_1 + 6d) - 2(4a_1 + 12d) = 4$$

$$\Rightarrow -3d = 4 \Rightarrow d = -\frac{4}{3}$$

$$4S_7 - 7S_4 = 4(2a_1 + 21d) - 7(4a_1 + 12d) = -6d = -6 \times -\frac{4}{3} = 8$$

۱ ۶۲

$$t_1 = -3 \times 2^1 = -6, t_7 = -3 \times 2^7 = -12, q = \frac{t_7}{t_1} = 2$$

$$S_n = \frac{t_1(1-q^n)}{1-q} = 6(1-2^n) \Rightarrow \frac{-6(1-2^n)}{1-2} = 6(1-2^n)$$

$$\Rightarrow 6(1-2^n) = 6(1-2^0) \Rightarrow 2^n = 2^0 \Rightarrow n = 2.$$

۱ ۶۳

$$x^3 + x - 1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = S = -1 \\ \alpha\beta = P = \frac{c}{a} = -1 \end{cases}$$

حال معادله جدید را با ریشه‌های x_1 و x_2 می‌سازیم:

$$x_1 + x_2 = S^3 = (-1)^3 + (-1)(-1) = 2$$

$$x_1 x_2 = S^3 P S = P S^3 = (-1)(-1)^3 = 1$$

$$x^3 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow x^3 - 2x = -1: \text{ معادله جدید}$$

۳ ۶۴ رأس سهمی (۱, ۳) است، پس معادله آن

$y = a(x-1)^3 + 3$ می‌باشد. ضمناً سهمی از نقطه (۲, ۰) عبور می‌کند، لذا داریم:

$$x = 0 \Rightarrow y = a + 3 = 2 \Rightarrow a = -1 \Rightarrow y = -(x-1)^3 + 3$$

 x ریشه منفی معادله $(x-1)^3 + 3 = 0$ است.

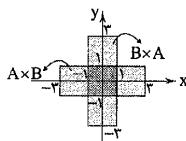
بنابراین هیچ عضو مشترکی در آنها وجود ندارد، پس:

$$X = \emptyset \Rightarrow n(P(X)) = 2^0 = 1$$

۲ ۷۵

$$A \times B = [-3, 2] \times [-1, 1]$$

$$B \times A = [-1, 1] \times [-3, 2]$$

$$S_{\text{کل}} = S_{A \times B} + S_{B \times A} - S_{\text{مشترک}} = 6 \times 2 + 6 \times 2 - 2 \times 2 = 24 - 4 = 20$$

۴ ۸۱ می‌دانیم اگر وترها در دایره برابر باشند، کمان‌های نظیر برابرند.
شش ضلعی منتظم است، پس کمان‌های نظیر ضلع‌های شش ضلعی برابرند،
فرض کنیم اندازه یکی از کمان‌ها برابر x باشد، لذا داریم:

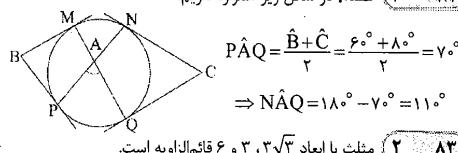
$$6x = 26^\circ \Rightarrow x = 6^\circ \Rightarrow \text{مثلث } OAB \text{ متساوی الاضلاع است.}$$

$$\text{میانه } \Delta OAB = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2 = \frac{\sqrt{3}}{4} (2)^2 = \sqrt{3}$$

$$S_{\text{فُلَاع}} = \frac{\pi R^2 \alpha}{360^\circ} = \frac{6^\circ}{360^\circ} \times \pi (2)^2 = \frac{1}{6} \pi = \frac{1}{3} \pi$$

$$S_{\text{رُبْعی}} = S_{\text{قطع}} = \frac{1}{3} \pi - \sqrt{3}$$

نکته: در شکل زیر همواره داریم:

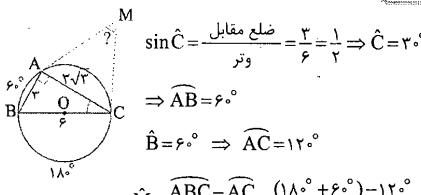

۳ ۸۲

$$P \hat{A} Q = \frac{\hat{B} + \hat{C}}{2} = \frac{60^\circ + 120^\circ}{2} = 90^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{N} \hat{A} \hat{Q} = 180^\circ - 90^\circ = 90^\circ$$

مثلث با ابعاد $3\sqrt{3}, 3, 3\sqrt{3}$ و قائم‌الزاویه است.

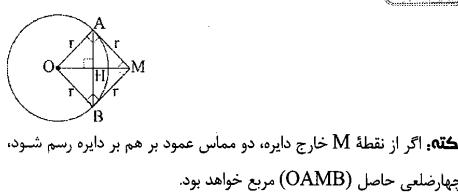
$$\sin \hat{C} = \frac{\text{ضلع مقابل}}{\text{وتر}} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2} \Rightarrow \hat{C} = 30^\circ$$

$$\Rightarrow \widehat{AB} = 60^\circ$$

$$\hat{B} = 60^\circ \Rightarrow \widehat{AC} = 120^\circ$$

$$\hat{M} = \frac{\widehat{ABC} - \widehat{AC}}{2} = \frac{(120^\circ + 60^\circ) - 120^\circ}{2} = 60^\circ$$

۲ ۸۴

نکته: اگر از نقطه M خارج دایره، دو مماس عمود بر هم بر دایره رسم شود،
چهارضلعی حاصل ($OAMB$) مربع خواهد بود.

$$OM = r\sqrt{3} = 4\sqrt{3}$$

$$OH = 2\sqrt{3}$$

$$\text{میانه وارد بر وتر است پس: } AH$$

$$\gamma^n(A) = 6 \times \gamma^n(B) \Rightarrow \gamma^n(A) = 6 \times \gamma^n(B) = \gamma^{n+n}(B)$$

$$\Rightarrow n(A) = n(B) + 6$$

$$\begin{cases} n(A) = n(B) + 6 \\ n(A) + n(B) = 10 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n(A) = 8 \\ n(B) = 2 \end{cases}$$

۳ ۷۴ ابتدا دو عضو ۶ و ۷ را کنار می‌گذاریم، بنابراین:

تعداد زیرمجموعه‌های مطلوب =

(زیرمجموعه‌هایی که ۴ و ۵ را شامل نمی‌شوند) – (تعداد کل زیرمجموعه‌ها)

$$= 2^8 - 2^6 = 256 - 64 = 192$$

۲ ۷۵

$$[(C \cap A \cap B) \cup (A - C) \cup (A - B)] - (A \cap B)$$

$$= [(C \cap A \cap B) \cup (A \cap C') \cup (A \cap B')] - (A \cap B)$$

$$= A \cap [(B \cap C) \cup (C' \cup B')] - (A \cap B)$$

$$= A \cap [(B \cap C) \cup (B \cap C')] - (A \cap B)$$

$$= (A \cap U) - (A \cap B) = A - (A \cap B) = A - B$$

۳ ۷۶

$$(A - C) - (B - C) = (A \cap C') - (B \cap C') = (A \cap C') \cap (B' \cap C)$$

$$= [(A \cap C') \cap B'] \cup [(A \cap C') \cap C]$$

$$= [(A \cap B') \cap C'] \cup [A \cap (\underline{C' \cap C})] = (A - B) - C$$

$$\underline{\emptyset}$$

۱ ۷۷

$$A_1 = [-1, 2] \quad A_f = [-4, \frac{1}{3}]$$

$$A_7 = [-2, 1] \quad A_d = [-5, \frac{2}{5}]$$

$$A_7 = [-3, \frac{2}{3}] \quad A_e = [-6, \frac{1}{3}]$$

$$\bigcup_{i=1}^6 A_i = A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_6 = [-6, 2]$$

اعداد صحیح منفی بازه $[-6, 2]$ برابر است با:

$$\{-6, -5, -4, -3, -2, -1\}$$

تعداد اعضا شش عضو است.

۲ ۷۸

$$A \times B = \{1, 2, 3\} \times \{2, 4\} = \{(x, y) | x = 1 \text{ یا } x = 2 \text{ یا } x = 3, 2 \leq y \leq 4\}$$

به عبارت دیگر شامل تمام زوج‌های مرتبی می‌شود که x همه آنها ۱ و

آنها بین ۲ تا ۴ است که این مجموعه مقاطع خطی مواری محور y ها به طول ۲

می‌باشد. همچنان x همه آنها ۲ و y آنها بین ۲ تا ۴ و در نهایت x همه

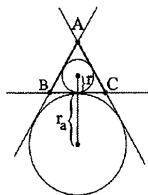
آنها ۳ و y آنها بین ۲ تا ۴ است، بنابراین گزینه (۲) صحیح است.

$B - A$ ، $A - B$ و $A - B$ ، $B - A$ مجموعه‌های جدا از هم می‌باشند:

$$(A - B) \cap (B - A) = \emptyset$$

۱ ۷۹

با توجه به شکل زیر، طول خطالمرکzin دو دایره مماس خارج مطلوب مسأله است که مقدار آن برابر $a + r_a$ است بنابراین:

$$S = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2 = \frac{\sqrt{3}}{4} \times (\sqrt{3})^2 = \frac{3\sqrt{3}}{4}$$

$$S = \frac{S}{p} + \frac{S}{p-a} = \frac{\frac{3\sqrt{3}}{4}}{\frac{3\sqrt{3}}{2}} + \frac{\frac{3\sqrt{3}}{4}}{\frac{\sqrt{3}}{2}} = \frac{1}{2} + \frac{3}{2} = 2$$

فیزیک

بررسی گزینه‌ها:

۹۱

$$q = ne \Rightarrow n = \frac{q}{e}$$

$$n = \frac{3 \times 10^{-18}}{1/6 \times 10^{-19}} = 18/75 \quad \times \quad \text{گزینه (۱)}$$

$$n = \frac{6 \times 10^{-20}}{1/6 \times 10^{-19}} = 0/375 \quad \times \quad \text{گزینه (۲)}$$

$$n = \frac{5 \times 10^{-17}}{1/6 \times 10^{-19}} = 312/5 \quad \times \quad \text{گزینه (۳)}$$

$$n = \frac{6 \times 10^{-15}}{1/6 \times 10^{-19}} = 3/75 \times 10^4 = 37500 \quad \checkmark \quad \text{گزینه (۴)}$$

چون تنها عدد گزینه (۴) مضرب درستی از e است. گزینه درست، گزینه (۴) است.

از قانون کولن داریم:

۹۲

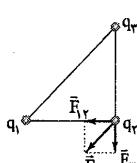
$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow 0/02 = 9 \times 10^9 \times \frac{q_1 \times 5q_1}{(2)^2} \Rightarrow q_1^2 = 4 \times 10^{-12}$$

$$\Rightarrow |q_1| = 2 \times 10^{-6} C = 2 \mu C$$

با توجه به بردار $\vec{F}_T$ ، نیروهای وارد بر بار q_2 را در می‌کنیم:

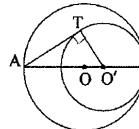
۹۳

با توجه به شکل متوجه می‌شویم که نیروی $\vec{F}_T$ جاذبه و نیروی $\vec{F}_{T2}$ دافعه است. در نتیجه بار q_2 مثبت است. (رد گزینه‌های (۱) و (۲))

$$F_{T2} = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{(4 \times 10^{-6})(8 \times 10^{-6})}{(6 \times 10^{-2})^2}$$

$$= 8 \times 10^{-5} N = 0/08 mN$$

مثلث ATO' قائم الزویه است، پس داریم:

$$\hat{T} = 90^\circ \Rightarrow O'A^T = AT^T + O'T^T \Rightarrow AT^T = O'A^T - O'T^T \quad (*)$$

با توجه به رابطه (*) هر چه $O'A$ بزرگتر باشد، AT بزرگتر خواهد شد.

بیشترین مقادیر $O'A$ زمانی رخ خواهد داد که روی قطر دایره $O'A$ بزرگتر باشد (مطابق شکل).

دو دایره مماس داخلی اند $|R - R'| = |R - R'| = 12 - 9 = 3$ ، پس با توجه به رابطه (*) داریم:

$$AT^T = (12 + 3)^2 - 9^2 = 289 - 81 = 208$$

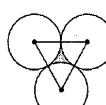
$$\Rightarrow AT = \sqrt{208} = 4\sqrt{13}$$

طول مماس مشترک خارجی در دو دایره مماس خارج برابر است با:

$$TT' = \sqrt{d^2 - (R - R')^2} = \sqrt{(4R + R)^2 - (4R - R)^2}$$

$$= \sqrt{25R^2 - 9R^2} = \sqrt{16R^2} = 4R$$

در تمرین کتاب درسی ثابت شده است که مساحت ناحیه محدود به سه دایره مساوی و دوبعدی مماس بر هم به شعاع R برابر با $(\sqrt{3}/2)(\pi/4)$ می‌باشد:

$$T = \sqrt{3} - \frac{\pi}{2} = 2\sqrt{3} - \frac{3\pi}{2}$$

نکته: ۱- مرکز دایرة محاطی داخلی مثلث، نقطه هم‌رسی سه نیمساز داخلی مثلث است که از سه ضلع مثلث به یک فاصله است.

۲- مرکز دایره‌های محاطی خارجی مثلث، نقطه هم‌رسی دو نیمساز خارجی و نیمساز داخلی رأس سوم است که فاصله این نقطه از سه ضلع مثلث یا امتداد آنها یکسان است.

در مثلث متساوی‌الاضلاع به ضلع a اندازه شعاع دایرة محاطی

$$\sqrt{3} / 2 \text{ و اندازه شعاع دایرة محاطی داخلی برابر } \sqrt{3} / 6 \text{ است، پس}$$

نسبت آن‌ها برابر است با:

$$\frac{\sqrt{3}a}{2} = \frac{6}{\sqrt{3}a} = 3$$

نکته: در مثلث متساوی‌الاضلاع دایره‌های محاطی خارجی با

دایرة محاطی داخلی در نقطه وسط هر ضلع بر هم مماسند.

با استفاده از قضیه فیثاغورس داریم:

$$F_T^2 = F_{12}^2 + F_{22}^2 \Rightarrow F_{22} = \sqrt{F_T^2 - F_{12}^2} = \sqrt{(+)^2 - (-)^2} =$$

$$= \sqrt{0/0.26} = 0/0.6 \text{ mN}$$

$$\frac{F_{22}}{F_{12}} = \frac{|q_2|}{|q_1|} \Rightarrow \frac{q_2 > 0}{0/0.6} = \frac{q_2}{0/0.8} \Rightarrow q_2 = 2nC$$

چراکه نیروی $\vec{F}_{22}$ باید به سمت پایین وارد شود.

۱ در میدان الکتریکی یکنواخت، اندازه و جهت میدان الکتریکی در همه نقاط یکسان است.

برای میدان داریم:

$$\vec{E} = \frac{\vec{F}}{q_0} = \frac{1/2 \times 10^{-3} i - 1/18 \times 10^{-3} j}{3 \times 10^{-6}} = (40.0i - 60.0j) \frac{N}{C}$$

با استفاده از رابطه میدان الکتریکی حاصل از ذرۀ باردار داریم:

$$E = k \frac{|q|}{r^2} \Rightarrow E_1 - E_2 = 42 \times 10^4 \Rightarrow k \frac{|q|}{(2)^2} - k \frac{|q|}{(5)^2} = 42 \times 10^4$$

$$\Rightarrow k|q| \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{25} \right) = 42 \times 10^4 \Rightarrow \frac{21}{100} k|q| = 42 \times 10^4$$

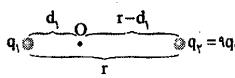
$$\Rightarrow k|q| = 2 \times 10^6$$

حال اندازه میدان را در فاصله ۴ متري از بار نقطه‌ای محاسبه کنیم:

$$E = k \frac{|q|}{r^2} = \frac{2 \times 10^6}{(4)^2} = 1/25 \times 10^6 \frac{N}{C}$$

۲ چون بارهای q_1 و q_2 همان هستند، بنابراین میدان الکتریکی

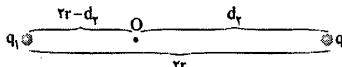
برایند در نقطه‌ای بین دو بار و نزدیک‌تر به بار چوچک‌تر صفر شده است:

$$E_1 = E_r \Rightarrow k \frac{q_1}{d_1^2} = k \frac{q_r}{(r-d_1)^2} \Rightarrow \frac{q_r = q_1}{q_1} \rightarrow \frac{q_1}{q_1} = \left(\frac{d_1}{r-d_1} \right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r} = \frac{d_1}{r-d_1} \Rightarrow r - d_1 = r - d_1 \Rightarrow r = d_1 = \frac{r}{4} \quad (\text{I})$$

در حالت دوم داریم:

$$E'_1 = E'_r \Rightarrow k \frac{q_1}{(r-d_r)^2} = k \frac{q_r}{d_r^2} \Rightarrow \frac{q_r = q_1}{q_1} \rightarrow \frac{q_1}{q_1} = \left(\frac{r-d_r}{d_r} \right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r} = \frac{r-d_r}{d_r} \Rightarrow r - r d_r = d_r \Rightarrow r d_r = r \Rightarrow d_r = \frac{r}{r} r \quad (\text{II})$$

$$(\text{I}), (\text{II}) \Rightarrow \frac{d_r}{d_1} = \frac{\frac{r}{4}}{\frac{r}{4}} = 6$$

۳ از حرکت از نقطه A به نقطه B از تراکم خطوط میدان کاسته

می‌شود، پس بزرگی میدان الکتریکی کاهش می‌باید و مطابق

رابطه $F = E|q|$ بزرگی نیروی الکتریکی وارد بر ذرۀ کاهش می‌باید.

چون ذره منفی است، نیروی الکتریکی خلاف جهت خطوط میدان و هم جهت با جایه‌جانی ذره به آن وارد می‌شود، در نتیجه کار میدان الکتریکی مثبت است و انرژی پتانسیل الکتریکی بار کاهش می‌باید.

$$W_E \uparrow \Rightarrow \Delta U_E \downarrow$$

۴ از آن جاکه بادکنک در حال تعادل است و میدان رو به پایین است، پس بار Q منفی است:

$$\begin{aligned} \vec{F} = q\vec{E} \\ q\vec{E} = mg \end{aligned} \Rightarrow |q| = \frac{mg}{E} = \frac{2 \times 10^{-4} \times 10}{5 \times 10^5} = 4 \times 10^{-7} C = 0.4 \mu C$$

$$\Rightarrow q = -0.4 \mu C$$

۵ چون ذره در جهت خطوط میدان حرکت کرده و انرژی جنبشی آن افزایش یافته (انرژی پتانسیل الکتریکی آن کاهش می‌باید)، بنابراین بار ذره مثبت است، داریم:

$$\Delta K = \frac{1}{2} m(v_2 - v_1) = \frac{1}{2} \times 5 \times 10^{-5} \times (20^2 - 0) = \frac{1}{2} \times 5 \times 10^{-5} \times 4000 = 10^{-2} J$$

نیروی الکتریکی وارد بر بار و جایه‌جانی همسو هستند، پس $\theta = 90^\circ$ در نتیجه:

$$W_E = \Delta K \Rightarrow 10^{-2} = |q| Ed \cos 90^\circ \Rightarrow 10^{-2} = |q| \times 4 \times 10^5 \times 0.1 \times \cos 90^\circ$$

$$\Rightarrow 10^{-2} = |q| \times 4 \times 10^5 \Rightarrow |q| = \frac{10^{-2}}{4 \times 10^5} = 2/40 \times 10^{-9} C = 2/40 \mu C$$

$$\xrightarrow{q > 0} q = 2/40 \mu C$$

۶ انرژی آزادشده است، در نتیجه $\Delta U_E < 0$ است، پس:

$$\Delta V = \frac{\Delta U_E}{q} = \frac{-4 \times 10^{-6}}{-1.0 \times 10^{-6}} = 40 V$$

$$V_B = -\Delta V \Rightarrow V_B = V_B - V_A$$

$$\Rightarrow V_A = V_B - \Delta V = -\Delta - \Delta = -10 V$$

۷ می‌دانیم وقتی یک ذره باردار را در میدان الکتریکی رها می‌کنیم،

به طور طبیعی به سمتی حرکت می‌کند که انرژی پتانسیل آن کاهش می‌باید.

در ضمن از آن جاکه نیروی وارد بر ذره‌ای با بار منفی در خلاف جهت خطوط میدان الکتریکی حرکت می‌کند، یعنی ذره به سمت مکان‌هایی با پتانسیل پیشتر می‌رود.

$$|\Delta V| = Ed \Rightarrow 1/8 \times 10^5 = 6 \times 10^4 \times d$$

$$\Rightarrow d = \frac{1/8 \times 10^5}{6 \times 10^4} = 0.0333 m = 3 cm$$

$$\Delta V = \frac{\Delta U_E}{q} \Rightarrow \Delta U_E = q\Delta V = -2 \times 10^{-6} \times (-30 - (-60))$$

$$\Rightarrow \Delta U_E = -9 \times 10^{-5}$$

چون ΔU_E مقداری منفی به دست آمده است، پس انرژی پتانسیل الکتریکی بار کاهش می‌باید.

خازن جداشده از باتری: Q (ثابت می‌ماند.)

$$U' = \frac{1}{\gamma} \frac{Q'}{C'}$$

$$\frac{U''}{U'} = \frac{C'}{C''} = \frac{K'}{K''} \Rightarrow \frac{U''}{U'} = \frac{1}{4} \xrightarrow{(I)} \frac{U''}{\frac{1}{\gamma} U} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{U''}{U} = \frac{1}{8}$$

۱۱۴ اختلاف پتانسیل دو سر خازن ΔU درصد کاهش یافته است.

پس داریم:

$$V_2 = V_1 - \frac{\Delta U}{100} V_1 = \frac{4}{100} V_1 = \frac{2}{5} V_1$$

با استفاده از رابطه انرژی خازن داریم:

$$U = \frac{1}{\gamma} C V \Rightarrow \frac{U_2}{U_1} = \left(\frac{V_2}{V_1} \right)^{\gamma} = \left(\frac{2}{5} \right)^2 = \frac{4}{25} \Rightarrow U_2 = \frac{4}{25} U_1$$

$$\Delta U = U_2 - U_1 = \frac{4}{25} U_1 - U_1 = -\frac{21}{25} U_1$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta U}{U_1} \times 100 = -\frac{21}{25} \times 100 = -84\%$$

پس انرژی خازن 84% کاهش می‌یابد.

۱۱۵ کار عامل خارجی برابر تغییر انرژی پتانسیل الکتریکی است، پس غیربرانرژی پتانسیل الکتریکی ذخیره شده در خازن را در دو حالت محاسبه می‌کنیم:

$$U_1 = \frac{1}{\gamma} C V^{\gamma} = \frac{1}{\gamma} \times 10 \times (2)^{\gamma} = 200 \mu J = 2 mJ$$

$$U_2 = \frac{1}{\gamma} C V^{\gamma} = \frac{1}{\gamma} K C V^{\gamma} = \frac{1}{\gamma} \times 5 \times 10 \times (2)^{\gamma}$$

$$= 10000 \mu J = 10 mJ$$

$$W = \Delta U = 10 - 2 = 8 mJ$$

شیوه

۱۱۶ بروزی سایر گزینه‌ها:

(۱) عنصرها در جدول دوره‌ای براساس بنیادی‌ترین ویژگی آن‌ها یعنی عدد اتمی (Z) چیده شده‌اند.

(۲) در گروه هالوژن‌ها از بالا به پایین، واکنش پذیری کاهش، اما قدرت نیروی جاذبه بین مولکولی، افزایش می‌یابد.

(۳) عنصرهای جدول دوره‌ای را براساس رفتار آن‌ها می‌توان در سه دسته فلز، نافلز و شبه‌فلز جای داد.

۱۱۷ عنصرهای X و Y به ترتیب همان عنصرهای Mg و Se هستند بین این دو عنصر، $-21 = (34) - (12)$ عنصر دیگر در جدول وجود دارد.

۱۱۸ عنصرهای P و S در دوره سوم جدول جای دارند، در دما و شار اتفاق جامدند، در اثر ضربه خرد می‌شوند و فاقد هرگونه رسانانی الکتریکی هستند.

۱۱۹ اعداد اتمی ۳۲ و ۱۴ مربوط به شبه‌فلزها و عدد اتمی ۳۰ مربوط به یک عنصر فلزی است.

۱۲۰ آرایش الکترونی اتم تمامی عنصرهای جدول به یکی از دو زیرلایه s یا p ختم می‌شود. وقتی که هرچند در عنصر واسطه (دسته d)، زیرلایه d در حال بر شدن است، اما آرایش الکترونی اتم تمامی عنصرهای واسطه به زیرلایه s ختم می‌شود.

$$\sigma = \frac{Q}{A} \xrightarrow{A = \pi r^2} 10 = \frac{Q}{\pi \times 3 \times \left(\frac{r}{2}\right)^2} \Rightarrow Q = 120 \mu C$$

۱۱۶ با جدا کردن خازن از باتری، بار خازن ثابت می‌ماند:

$$Q_1 = Q_2 = C_1 V_1 \Rightarrow Q_1 = Q_2 = 40 \times 50 = 2000 \mu C$$

$$V_2 = \frac{Q_2}{C_2} = \frac{2000}{200} = 10 V$$

۱۱۷ مقادیر V_1 ، V_2 ، Q_1 و Q_2 را از روی نموذار یادداشت

می‌کنیم:

$$V_1 = 9 V \quad V_2 = 3 V$$

$$Q_1 = 15 \mu C \quad Q_2 = 20 \mu C$$

$$C = \frac{Q}{V} \Rightarrow \frac{C_1}{C_2} = \frac{Q_1}{Q_2} \times \frac{V_2}{V_1} = \frac{15}{20} \times \frac{3}{9} = \frac{1}{4}$$

۱۱۸ خازن به باتری وصل است، پس V آن ثابت است. از طرفیمی‌دانیم که $C = \epsilon_0 K \frac{A}{d}$ با $\frac{1}{5}$ شدن فاصله بین صفحات، ظرفیت خازن ۵ برابر می‌شود، پس:

$$C_2 = 5 C_1$$

$$Q = CV \xrightarrow{\text{ثابت: } V} \frac{Q_2}{Q_1} = \frac{C_2}{C_1} = 5$$

$$U = \frac{1}{\gamma} C V \xrightarrow{\text{ثابت: } V} \frac{U_2}{U_1} = \frac{C_2}{C_1} = 5$$

۱۱۹ (۱) الکتریک چه قطبی باشد، چه غیرقطبی، باعث افزایش ظرفیت خازن می‌شود.

$$4 \text{ طبق رابطه } C = \kappa \epsilon_0 \frac{A}{d} \text{ داریم:}$$

$$\frac{C'}{C} = \frac{K' \times A'}{K \times A} \Rightarrow 1 = \frac{140}{100} \times \frac{A'}{A} \Rightarrow \frac{A'}{A} = \frac{100}{140} = \frac{5}{7}$$

$$\xrightarrow{\times 100} \frac{A'}{A} = 7/14$$

پس مساحت صفحات باید تقریباً $28/7$ درصد کاهش یابد.۱۱۱ (۲) طبق تعریف، ظرفیت خازن برابر $\frac{Q}{\Delta V}$ یا نسبت بار الکتریکی خازن بر اختلاف پتانسیل بین صفحات آن است.۱۱۲ (۳) خازن متصل به باتری: V (ثابت می‌ماند).

$$U = \frac{1}{\gamma} C V \Rightarrow U = \frac{1}{\gamma} \times 4 \times 10^{-6} \times (100)^3 \Rightarrow U = 2 \times 10^{-2} J$$

$$\bar{P} = \frac{U}{t} \Rightarrow \bar{P} = \frac{2 \times 10^{-2}}{4 \times 10^{-3}} = 5 W$$

۱۱۳ خازن متصل به باتری: V (ثابت می‌ماند).

$$U = \frac{1}{\gamma} C V$$

$$\frac{U'}{U} = \frac{C'}{C} = \frac{d}{d'} \Rightarrow \frac{U'}{U} = \frac{d}{\gamma d} = \frac{1}{\gamma} \quad (I)$$

۱۲۸ روش گیاه‌پالایی برای استخراج فلزهای Zn و Ni مقومن به صرفه نیست.

۱۲۹ از آهن مذاب تولید شده در واکنش ترمیت برای جوش دادن خطوط را آهن استفاده می‌شود.

۱۳۰ بررسی عبارت‌های نادرست:

(پ) تمایی هیدروکربن‌ها، اتم کربن، چهار پیوند اشتراکی تشکیل می‌دهد تا به آرایش هشت‌تایی برسد.

ت) جرم اتنی عنصر کربن، انگکی بیشتر از 12amu است.

۱۳۱ فرمول مس (II) اکسید به صورت CuO است. ابتدا جرم مس (II) اکسید خالص را در نمونه اولیه (ناخالص)، به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} ?\text{g CuO} &= 2.0\text{g O} \times \frac{1\text{mol O}}{16\text{g O}} \times \frac{1\text{mol CuO}}{1\text{mol O}} \times \frac{8\text{g CuO}}{1\text{mol CuO}} \\ &= 1.0\text{g CuO} \end{aligned}$$

درصد خلوص مس (II) اکسید در نمونه اولیه برابر است با:

$$\% \text{CuO} = \frac{1.0\text{g}}{2.0\text{g}} \times 100 = 50\%$$

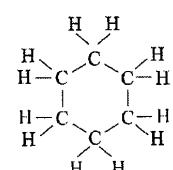
مطابق داده‌های سؤال می‌توان نوشت: CuO را 50% به دست می‌آوریم؛

$$70 = \frac{1.0 + m}{2.0 + m} \times 100 \Rightarrow m = 1.23 / 3.2\text{g}$$

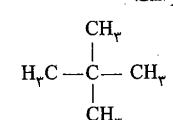
تمامی گونه‌های اشارة شده، شامل اتم‌های کربن هستند.

۱۳۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

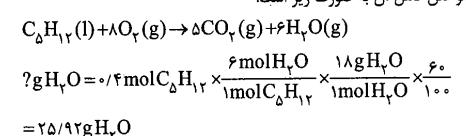
(ب) اتم‌های کربن در ساختار آلکان‌ها، حلقه‌های کربنی تشکیل نمی‌دهند.
(ت) در ساختار هیدروکربن زیر، تمامی پیوندهای یگانه هستند، اما این هیدروکربن جزو آلکان‌ها نیست:

۱۳۴ ساختار هیدروکربن A به صورت زیر است:

فرمول مولکولی آن به صورت C_3H_8 بوده و معادله موازن شده واکنش سوختن کامل آن به صورت زیر است:

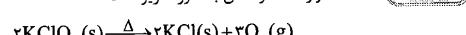

۱۳۵ فرمول مولکولی آلکان مورد نظر به صورت C_8H_{18} است.

شمار جفت الکترون‌های پیوندی این آلکان برابر است با:

$$\frac{8(4) + 1(8)(1)}{2} = 25$$

معادله موازن شده واکنش به صورت زیر است:

مطلوب داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

$$(1 - x) \text{ mol KClO}_3 \times \frac{224 \text{ g/mol}}{\text{KClO}_3} = \text{Kg مولی}$$

$$= 2x \text{ mol KCl} \times \frac{74 \text{ g/mol}}{\text{KCl}} = \frac{122/5 - 245x}{149x}$$

$$\Rightarrow 122/5 = 3.94x \Rightarrow x = 0.31$$

$$\frac{\text{مقدار مصرفی KClO}_3 \times 100}{\text{مقدار اولیه KClO}_3} = \frac{2x}{1} \times 100 = \frac{2 \times 0.31}{1} \times 100 = 62$$

۱۳۶ هر چهار عبارت پیشنهاد شده درست هستند. فرمول تقریبی

گریس و ازین به ترتیب به صورت $\text{C}_{18}\text{H}_{38}$ و $\text{C}_{28}\text{H}_{52}$ است.

(آ) هرچه شمار اتم‌های کربن یک آلکان جامد برابر باشد، چسینده‌تر است.

(ب) شمار اتم‌های کربن گریس ($\text{C}_{18}\text{H}_{38}$) همانند شمار اتم‌های هیدروژن

-۳ - اتيل هگزان (C_8H_{18}) برابر با ۱۸ است.

(پ) هرچه شمار اتم‌های کربن یک آلکان کوچک‌تر باشد، نسبت شمار اتم‌های هیدروژن به شمار اتم‌های کربن آن بزرگ‌تر است.

(ت) به نمودار ضخمه ۳۲۵ کتاب درسی مراجعه کنید.

۱۳۷ عبارت‌های «ب» و «ت» درست هستند.

۱۳۸ بررسی عبارت‌های نادرست:

(آ) آلکان‌ها به دلیل ناقطبی بودن در آب نامحلول‌اند.

(پ) شستن پوست با آلانهای مایع در درازمدت به بافت‌های پوست آسیب می‌رساند.

۱۳۹ ترتیب $\text{Li} < \text{Na} < \text{K}$ را به سه مورد اول می‌توان نسبت داد.

۱۴۰ دقت کنید، آرگون یک گاز نجیب است و تمایلی به انجام واکنش ندارد.

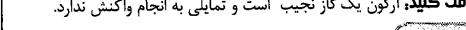
۱۴۱ ساده‌ترین آلکان شاخه‌دار که دارای یک شاخه اتیل است،

-۳- اتیل پنتان بوده و فرمول مولکولی آن به صورت C_6H_{12} می‌باشد.

$$\frac{7(12)}{7(12) + 16(1)} \times 100 = 48.4\%$$

۱۴۲ هر بشکه نفت خام هم از اب ۱۵۹ لیتر است.

معادله موازن شده واکنش مورد نظر به صورت زیر است:

$$\frac{m}{(m + \frac{1}{4})} \times 100 = 78\%$$

$$\frac{8 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{10 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times 100 = 80\%$$

۱۴۳ معادله موازن شده واکنش مورد نظر به صورت زیر است:

$$\frac{m}{(m + \frac{1}{4})} \times 100 = 78\%$$

$$\frac{8 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{10 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times 100 = 80\%$$

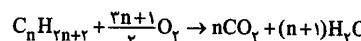
$$\frac{1 \text{ mol C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{1.8 \text{ mol C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times \frac{2 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times \frac{22/4 \text{ LCO}_2}{1 \text{ mol CO}_2}$$

$$\times \frac{90}{100} = 25/84 \text{ LCO}_2$$

معادله موازنۀ شده واکنش سوختن کامل آلkan‌ها به صورت زیر

است:

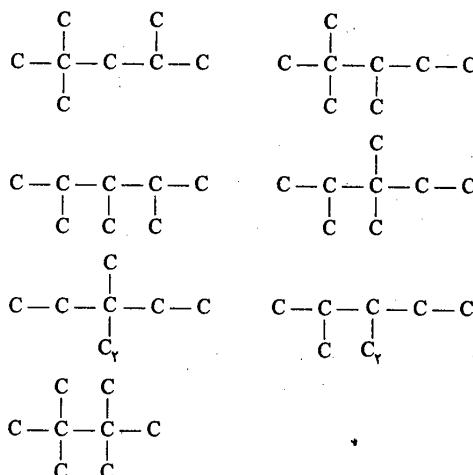
مطلوب معادله‌ای بالا و داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

$$\begin{aligned} 1 \text{ mol } C_n H_{2n+2} &\rightarrow a \text{ mol } O_2 \Rightarrow a = \frac{3n+1}{2} \Rightarrow n = \frac{2a-1}{3} \\ 1 \text{ mol } C_n H_{2n+2} &\sim a \text{ mol } O_2 \end{aligned}$$

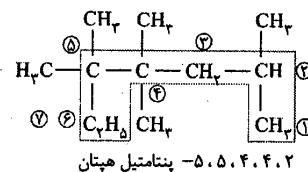
فرمول مولکولی هر کدام از آلkan‌های زیر به صورت

۳ | ۱۲۷

است:

۲ | ۱۲۸ ساختار گسترشده و نام آلkan مورد نظر به صورت زیر است:

۲۰: مجموع شماره‌های شاخه‌های فرعی

۱ | ۱۲۹ فرمول آلkan‌های X و Y به ترتیب به صورت

C_7H_{14} است. در آلkan‌های مایع راست‌زنگیر با افزایش شمار اتم‌های کربن، نقطه جوش و گرانوی افزایش می‌یابد. بنابراین C_7H_{14} در مقایسه با C_6H_{14} دارای نقطه جوش بالاتری بوده و گرانوی آن نیز بیشتر است.

۱ | ۱۳۰ اختلاف نقطه جوش متان و اتان، بیشتر از اختلاف نقطه جوش هر دو آلkan دیگری است که از نظر شمار اتم‌های کربن، تنها یک واحد با هم تفاوت دارند.